

แนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองที่สะท้อนผ่านเนื้อหาเรื่องเล่า นโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

Political Concepts of the Coalition of Political Parties Reflected through Policy Narratives Aimed at Dismantling the Power and Legacy of the National Council for Peace and Order (NCPO)

ศุทวิวิร์ แก้วสิงห์^{1*}, กัลยา แซ่อึ้ง²

^{1,2}หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายและการจัดการสาธารณะ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

Suttawee Kaewsing¹, Kanlaya Saeoung²

^{1,2}Master of Public Administration Program in Public Policy and Management, Srinakharinwirot University, Thailand

✉ : * mee.kaewsing@gmail.com

(*Author Corresponding Email)

Received: 16 November 2025; Revised: 29 December 2025; Accepted: 06 January 2026

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าทางนโยบาย ในระหว่างการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร และประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ ทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่า ทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย ตลอดจนงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นบนฐานของการต่อสู้ตีความเชิงอุดมการณ์ของการเมืองประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่หลังการรัฐประหารปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื้อหาของเรื่องเล่าที่ได้จากถ้อยคำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตลอดจนถ้อยคำการปราศรัยหาเสียงต่อประชาชนในวาระโอกาสต่าง ๆ ในช่วงของการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 การแถลงข่าวโดยพรรคการเมือง ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันนโยบายดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนออกมาผ่านทางเนื้อหาของเรื่องเล่าในระหว่างการผลักดันนโยบาย ในส่วนของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ได้สะท้อนแนวคิดดังนี้ (1) แนวคิดอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน (2) แนวคิดประชาธิปไตยเชิงกระบวนการ (3) แนวคิดสิทธิและเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย (4) แนวคิดกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยต้องผ่านกระบวนการตราของรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน (5) แนวคิดหลักกฎหมายต้องมีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ขณะที่แนวคิดของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ได้สะท้อนแนวคิดดังนี้ (1) แนวคิดคุณสมบัติของผู้นำกับความเป็นประชาธิปไตย และ (2) แนวคิดการมองกฎหมายว่าเป็นคำสั่งของรัฐธรรมนูญ

คำสำคัญ: กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมือง, แนวคิดทางการเมือง, เรื่องเล่าทางนโยบาย

Abstract

This research aims to analyze the political concepts of the coalition of opposition parties and the coalition of government parties in the 25th House of Representatives of Thailand, as reflected through the content of policy narratives during the process of promoting policies to dismantle the power and legacy of the National Council for Peace and Order (NCPO). This study employs a qualitative research approach using documentary research methods and applies conceptual frameworks related to political thought and the public policy process, the Narrative Policy Framework (NPF), the Advocacy Coalition Framework (ACF), as well as studies on democracy based on ideological struggles within democratic politics that have emerged since the 2006 coup d'état to the present. Data were collected from policy narratives expressed in speeches and debates of members of the 25th House of Representatives who participated in promoting policies to dismantle the NCPO's power and legacy, as well as from campaign speeches delivered to the public during the 2019 general election, political party press conferences, and social media content related to the promotion of such policies. The research findings reveal that the political concepts reflected through the narratives during the policy promotion process among the opposition parties coalition include: (1) the concept of popular sovereignty, (2) the concept of procedural democracy, (3) the concept of rights and freedoms in a democratic regime, (4) the concept that laws in a democracy must be enacted through the legislative process of a parliament elected by the people, and (5) the concept that the rule of law must align with the principle of justice. In contrast, the political concepts reflected through the narratives of the government party coalition include: (1) the concept of leadership qualifications and democracy, and (2) the concept of law as a command of the sovereign power.

Keyword: Coalition of Political Parties, Political Concepts, Policy Narrative

1. บทนำ

การรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นที่ประจักษ์ว่า เครื่องมือสำคัญที่คณะรัฐประหารใช้ในการควบคุมและบริหารประเทศ คือ “กฎหรือข้อบังคับที่มาจากกลุ่มผู้ก่อการรัฐประหาร” โดยผ่านการใช้อำนาจในฐานะรัฐสภาธิบดี หรือที่เรียกว่า “คำสั่งคณะรัฐประหาร” (นภาพร จิระนนท์ประวัตติ, 2557) **ด้วยการใช้กลไกและเครื่องมือทางด้านกฎหมายที่สำคัญ** เช่น การออกกฎเกณฑ์หรือที่เรียกว่าการออก “ประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ” ทั้งกรณีที่เป็นกฎเกณฑ์บังคับใช้เป็นการทั่วไปและเป็นคำสั่งที่ใช้บังคับกับบุคคลเฉพาะราย รวมแล้วมีจำนวนมากถึง 456 ฉบับ (กุลธิดา สามะพุทธิ, 2562) อาทิ การใช้ประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. หรือคำสั่งหัวหน้า คสช. เป็นเครื่องมือและข้ออ้างในการควบคุมประชาชน การประกาศให้พลเรือนมาขึ้นศาลทหารในคดีความผิดบางประเภท การเรียกบุคคลให้มารายงานตัว การสั่งห้ามชุมนุมทางการเมือง ฯลฯ (นพพล อาชามาส และคณะ, 2562) อันเป็นการทำลายอุดมการณ์ในระบบประชาธิปไตยของประเทศและเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งการออกประกาศและคำสั่งของ คสช. นั้นล้วนแต่เป็นการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดของ คสช. เสียเองทั้งสิ้น (อุมาพร สังขะเลขา, 2565)

ต่อมาภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 แม้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะได้สิ้นสุดลง

ประกอบกับการมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งบริหารประเทศแล้ว แต่ทว่าบรรดาประกาศและคำสั่ง คสช. บางฉบับที่ยังมีถูกยกเลิกหรือสิ้นผลการบังคับใช้ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจในระหว่างทาง จึงทำให้บรรดาประกาศและคำสั่งที่คงเหลืออีกจำนวนหลายฉบับยังคงมีสถานะในการบังคับใช้โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อไป หากไม่ได้มีการยกเลิก แก้อไขหรือสิ้นผลไปเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจที่กำหนดไว้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลมาตรา 279 ได้บัญญัติรับรองถึงความชอบด้วยกฎหมายให้กับบรรดาประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้มีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป ทั้งนี้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าวยังได้กำหนดให้การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าวได้นั้นจะต้องมีการตราเป็นพระราชบัญญัติ เว้นเสียแต่ประกาศหรือคำสั่งนั้นมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางการบริหาร จึงจะสามารถกระทำได้โดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือมติคณะรัฐมนตรี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

อย่างไรก็ตามในช่วงของการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 สิ่งที่น่าประหลาดใจอย่างชัดเจนทั้งของพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือ การแบ่งจุดยืนทางการเมืองออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่สนับสนุน คสช. ที่ฝ่ายตรงข้ามมักจะเรียกว่าฝ่ายเผด็จการ กับฝ่ายที่ต่อต้าน คสช. ที่มีกะขานนามตนเองว่าเป็นฝ่ายประชาธิปไตย (ธนกร วงษ์ปัญญา, 2561) และท้ายที่สุดเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 สิ้นสุดลง ปฏิเสธไม่ได้ว่าในสภาผู้แทนราษฎรต่างก็มีพรรคการเมืองที่ได้ประกาศจุดยืนทางการเมืองอย่างชัดเจนมาตั้งแต่ต้นว่าจะไม่สนับสนุนและต่อต้าน คสช. ก็ได้รับเลือกตั้งให้เข้ามาทำหน้าที่ในฐานะสมาชิกฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเฉพาะพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ดังนั้น ด้วยธรรมชาติของปัญหาสาธารณะที่มีความเกี่ยวพันกับมุมมองทางด้านแนวคิด ค่านิยมของปัจเจกบุคคลหรือตัวแสดงทางการเมืองที่จะมองว่าอะไรเป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาตามที่ตัวแสดงแต่ละฝ่ายได้มีการยึดถืออย่างแตกต่างกัน (โกวิทย์ กังสนันท์, 2546, น. 45-56) จนนำมาสู่การกำหนดจุดยืนทางการเมืองที่จะอยู่ตรงข้ามกับ คสช. ของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน

เหตุนี้จึงทำให้บรรดาพรรคการเมืองฝ่ายค้าน โดยเฉพาะพรรคก้าวไกล (ผู้เสนอนโยบาย) ที่เดิมคือพรรคอนาคตใหม่ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ได้ประกาศจุดยืนทางการเมืองด้วยการชูประเด็นนโยบายเกี่ยวกับการอาสาเข้ามาเพื่อที่ต่อต้องการจะเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองแบบเก่า (พันธกานต์ ทานนท์, 2563) เพื่อให้ประเทศเดินหน้าไปสู่การเป็นประชาธิปไตยและหยุดยั้งการสืบทอดอำนาจของ คสช. มาตั้งแต่ช่วงของการเลือกตั้ง (สุภชาติ เล็บนาค, 2567) ก็มีความพยายามที่จะมองและแสดงให้เห็นถึงปัญหาสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในที่นี้คือ การมองปัญหาของการมีกฎหมายที่เกิดจากการใช้อำนาจเผด็จการจาก คณะรัฐประหาร อันเป็น “มรดกของ คสช.” ที่ยังคงดำรงสถิตอยู่ในระบบกฎหมาย โดยเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการไม่เป็นประชาธิปไตยในระบบการเมืองและระบบกฎหมายของไทยภายหลังจากที่ได้มีการเลือกตั้งตามกระบวนการประชาธิปไตยมาแล้ว ซึ่งวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอันเป็นการทำให้ “มรดกของ คสช.” ที่มีอยู่ก่อนหน้าหรือที่ยังมีผลบังคับใช้อยู่ได้ถูกยกเลิกไปและสามารถนำพาระบบการเมืองไทยกลับมาสู่ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงได้อีกครั้งนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามบทบัญญัติ

ในบทเฉพาะกาลมาตรา 279 ได้กำหนดว่า การดำเนินการจะต้องมีการตราเป็นพระราชบัญญัติ เหตุนี้จึงเป็นที่มาของการนำเสนอนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยการผลักดันนโยบายดังกล่าวผ่านกลไกดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้ใช้อำนาจทางนิติบัญญัติในระบบการเมืองแบบรัฐสภา ด้วยวิธีการเสนอร่างกฎหมายและการเสนอญัตติเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการรื้อถอนอำนาจและมรดกของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (ไทยพีบีเอส, 2562)

ฉะนั้น การวิจัยนี้จึงมีได้มองปัญหาสาธารณะหรือนโยบายสาธารณะในลักษณะของผลผลิตที่มาจาก การคิดคำนวณอย่างเป็นเหตุเป็นผลของผู้กำหนดนโยบาย หากแต่มองว่ามาจากการมองเห็นถึงปัญหาใน ลักษณะที่แตกต่างหลากหลายกันไปตามมุมมองของแนวคิดที่ปัจเจกแต่ละคนมีหรือได้ยึดถือ โดยการจะ วิเคราะห์ถึงแนวคิดของตัวแสดงทางการเมืองในฐานะพรรคการเมือง ซึ่งในที่นี้ คือ การวิเคราะห์ถึงแนวคิดทาง การเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภา ผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษา ความสงบแห่งชาติผ่านการใช้อำนาจในกระบวนการทางนิติบัญญัติได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวิเคราะห์ผ่าน “เรื่องเล่า (Narrative)” อันเป็นชุดของเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะถ่ายทอดให้เห็นถึงแบบแผนของแนวคิด หรือการสร้างความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ที่สะท้อนออกมาจากการต่อสู้ถกเถียงกันภายใต้มุมมองทางด้านแนวคิด ผ่านการเล่าเรื่องของบรรดาตัวแสดงทางนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความรับรู้และความเข้าใจถึง บทบาทของการเมืองและการบริหารที่สถิตอยู่เบื้องหลังของการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นทางนโยบาย สาธารณะ (ประโยชน์ ส่งกลิ่น, 2561) ดังความต้องการตอบคำถามในงานวิจัยนี้ที่ว่า กลุ่มพันธมิตรพรรค การเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่มีส่วนใน กระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ถ่ายทอด แนวคิดทางการเมืองใดออกมาผ่านทางเนื้อหาของเรื่องเล่า เพื่อให้เป็นชุดข้อมูลประกอบการตัดสินใจใน ทางเลือกเชิงนโยบายให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม ที่มีส่วนใน กระบวนการผลักดันนโยบายในครั้งนี้ ทั้งยังจะเป็นการบ่งบอกถึงจุดยืนแห่งแนวคิดอันเป็นส่วนหนึ่งของ อุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองได้มีการยึดถืออีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรค การเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าทางนโยบายในระหว่าง การผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยกระบวนการวิจัยเชิง

เอกสาร (Documentary Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยในการศึกษา คือ กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 25 ที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ซึ่งจำกัดการศึกษาเฉพาะพรรคอนาคตใหม่ พรรคก้าวไกล และพรรคเพื่อไทย และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ได้จำกัดการศึกษาเฉพาะ พรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคภูมิใจไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาจากเรื่องเล่าทางนโยบายเกี่ยวกับการรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ถูกถ่ายทอดโดยกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 25 ทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเรื่องเล่าให้ครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 ช่วงเวลาของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และการพิจารณาญัตติเรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ที่ปรากฏผ่านถ้อยคำการอภิปรายของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองทั้ง 2 กลุ่ม ตลอดจนการปรากฏเนื้อหาของเรื่องเล่าที่ได้จากการสื่อสารเล่าเรื่องของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองทั้ง 2 กลุ่มต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการปราศรัยหาเสียงกับประชาชนในวาระโอกาสต่าง ๆ ในช่วงของการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 การแถลงข่าวโดยพรรคการเมือง หรือการปรากฏข้อมูลเรื่องเล่าจากสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองในประเด็นดังกล่าว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ อาทิ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่ครอบคลุมในส่วนของแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดกระบวนการนโยบายสาธารณะ ทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่า (Narrative Policy Framework :NPF) ทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework : ACF) ตลอดจนงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นบนฐานของการต่อสู้ตีความเชิงอุดมการณ์ของการเมืองประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่หลังการรัฐประหารปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ถึงแนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 25 ทั้ง 2 กลุ่ม ที่สะท้อนออกมาจากเนื้อหาของเรื่องเล่าในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

3.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานข่าว สื่อสิ่งพิมพ์ของภาครัฐ รวมถึงข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ปรากฏจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน (พรรคอนาคตใหม่, พรรคก้าวไกล, พรรคเพื่อไทย) และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล (พรรคพลังประชารัฐ, พรรคประชาธิปัตย์, พรรคภูมิใจไทย) ที่มีเนื้อหาเป็นการอธิบายถึงสภาพปัญหา เหตุผลความจำเป็น ตลอดจนเนื้อหาสาระสำคัญของการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เช่น เนื้อหาหรือถ้อยคำจากการอภิปรายในการนำเสนอและผลักดันร่างรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ที่นายพริษฐ์ วัชรสินธุ กับประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 135,247 คนเป็นผู้เสนอ (สำนักรายงานการประชุมและชวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564ก) การผลักดันร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. (สำนักรายงานการประชุมและชวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564ข) การเสนอญัตติเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาผลกระทบจากการกระทำประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการใช้อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา 44 (สำนักรายงานการประชุมและชวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562) และการเสนอญัตติ เรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกในอนาคต (สำนักรายงานการประชุมและชวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2563) ในลักษณะที่เป็นการเล่าเรื่องของตัวแสดงทางนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้ ชุดข้อมูลที่ทำการเก็บรวบรวมมาได้มีวิธีการคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดว่า เนื้อหาของเรื่องเล่าที่จะนำมาใช้ในการวิจัยจะต้องมีที่มาจาก การสื่อสารเล่าเรื่องผ่านบุคคลที่มีสถานะเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง รวมทั้งข้อมูลจากการสื่อสารโดยวิธีการอื่นที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าวอันมีที่มาจากพรรคการเมืองที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่มาแตกต่างกัน โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์หาแนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่สะท้อนออกมาผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อยู่ 2 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นบนฐานของการต่อสู้ตีความเชิงอุดมการณ์ของการเมืองประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่หลังการรัฐประหารปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งกว่า 2 ทศวรรษนี้ ในโลกทางวิชาการได้ปรากฏให้เห็นถึงการนำเสนอประชาธิปไตยออกเป็น 2 แนวทาง คือ ประชาธิปไตยที่เน้นเรื่องของกระบวนการหรือ ความชอบธรรมด้านกระบวนการได้มาซึ่งอำนาจอย่าง “กระบวนการเลือกตั้ง” กับ ประชาธิปไตยที่ให้ความสนใจกับมิติในเรื่องของคุณธรรมหรือคุณสมบัติของผู้ปกครองที่เป็น “คนดี” ทั้งนี้เพื่อนำแนวคิดประชาธิปไตยทั้ง 2 แนวทางข้างต้นมาเป็นแกนหลักในการกำหนดหาคำสำคัญ (Keyword) เพื่อเป็นการค้นหาและยืนยันตัวแนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนออกมาภายใต้ชุดเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล่าที่ได้จากการปราศรัยหาเสียงต่อประชาชนในวาระโอกาสต่าง ๆ ในช่วงของการเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 การแถลงข่าวโดยพรรคการเมือง ข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคการเมือง

ตลอดจนเนื้อหาของเรื่องเล่าที่ได้จากถ้อยคำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผ่านการนำเสนอและการผลักดันร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ที่นายพรินซ์ วิชรสินธุ์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 135,247 คน เป็นผู้เสนอ การผลักดันร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การเสนอญัตติเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาผลกระทบจากการกระทำประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและ การใช้อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา 44 และ การเสนอญัตติ เรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกในอนาคต

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ในการตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของตัวแนวคิดทางการเมืองกับเนื้อหาของเรื่องเล่าที่สะท้อนผ่านการเล่าเรื่องของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และ กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ผ่านกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีวิธีการตรวจสอบความถูกต้องเพื่อเป็นการยืนยันความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ เพื่อเป็นการค้นหาและยืนยันความถูกต้องของตัวแนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนออกมาภายใต้ชุดเรื่องเล่าทางนโยบายดังกล่าว ประกอบกับการใช้ทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่า (Narrative Policy Framework :NPF) ร่วมกับทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework : ACF) มาทำการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่า ได้แก่ การวิเคราะห์ถึง 1) ฉากหลังหรือบริบท (Setting or Context) 2) ตัวละคร (Characters) 3) โครงเรื่อง (Plot) และ 4) ฐานคุณค่าทางศีลธรรม (Moral) ที่สะท้อนออกมาผ่านการเล่าเรื่องในระหว่างที่มีการผลักดันนโยบายดังกล่าวของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านและกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบคำถามงานวิจัยที่ว่า กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบาย เพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ถ่ายทอดแนวคิดทางการเมืองใดออกมาผ่านทางเนื้อหาของเรื่องเล่าในระหว่างที่มีการผลักดันนโยบายดังกล่าว

4. ผลการวิจัย

4.1 แนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนผ่านเนื้อหาเรื่องเล่านโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

4.1.1 แนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนผ่านเนื้อหาเรื่องเล่านโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน

4.1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ได้สะท้อนแนวคิดทางการเมืองอยู่ 3 แนวคิด คือ 1) “แนวคิดอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน” บนฐานแห่งมุมมองว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของ

อำนาจอธิปไตย” หากใช้อำนาจอื่นใดที่มีได้มาจากประชาชนและเข้าใช้อำนาจที่เป็นของประชาชนเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียวไม่ ดังการอธิบายถึง การรัฐประหารหรือการเข้าใช้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ภายหลังจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ด้วยการตั้งตนเป็นรัฐอธิปไตย และมีการใช้อำนาจดังกล่าวออกประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมและบริหารประเทศว่าเป็นความพยายามของชนชั้นนำที่ต้องการจะหยุดยั้งประชาธิปไตยโดยไม่สนใจว่าอำนาจสูงสุดในประเทศนี้เป็นของประชาชน และยังมองว่าการรัฐประหารถือเป็นกบฏต่อระบอบประชาธิปไตยและกบฏต่ออำนาจของประชาชน ดังนั้น เมื่ออำนาจอื่นใดที่มีเป็นประชาธิปไตยไม่อยู่บนฐานแห่งการเคารพอำนาจประชาชน หรือเคยทำลายอำนาจสูงสุดที่เป็นของประชาชนไป ดังการรัฐประหารหรือเศษซากจากการใช้อำนาจของคณะรัฐประหาร สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรื้อถอน หรือทำให้บรรดามรดกของเผด็จการทั้งหลายได้สลายหายไป เพื่อเป็นการคืนประชาธิปไตยและทำให้ประชาชนกลับมาเป็นผู้ทรงอำนาจสูงสุดอีกครั้งหนึ่ง 2) “แนวคิดประชาธิปไตยเชิงกระบวนการ” ได้ปรากฏถึงการตอกย้ำว่า การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ภายใต้อำนาจของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. เป็นการก้าวเข้าสู่อำนาจทางการเมืองที่ไม่ผ่านกระบวนการของการเลือกตั้งตามวิถีทางประชาธิปไตย หากแต่เป็นการเข้าสู่อำนาจด้วยวิธีการรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งสวนทางกับหลักการแห่งแนวคิดประชาธิปไตยเชิงกระบวนการ ที่การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของบุคคลจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกระบวนการทางประชาธิปไตยเท่านั้น หากผู้ใดที่เข้าสู่อำนาจโดยไม่ผ่านกระบวนการของการเลือกตั้ง ถึงแม้คนผู้นั้นจะเข้ามาเพื่อสร้างผลลัพธ์โดยมีเป้าหมายที่ดีเพียงใดก็ตาม แต่คนผู้นั้นก็หาได้เป็นผู้นำหรือผู้แทนของประชาชนที่มีความชอบธรรมในระบอบประชาธิปไตยไม่ เพราะคุณค่าของประชาธิปไตยอยู่ที่รูปแบบของกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมบนฐานของการยอมรับและเคารพเสียงของประชาชนในฐานะผู้ทรงอำนาจสูงสุด อย่างเช่น “กระบวนการของการเลือกตั้ง” และ 3) “แนวคิดสิทธิและเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย” ได้ปรากฏการเล่าเรื่องของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีการกล่าวตอกย้ำว่า ภายหลังจากการรัฐประหารทุกครั้งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมักจะถูกย่ำยี ลิดรอนหรือถูกพรากไป ด้วยการรัฐประหารนั้นถือเป็นต้นเหตุแห่งการใช้อำนาจของเผด็จการในลักษณะที่ไม่เพียงแต่ไม่ให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน หนำซ้ำยังเป็นการใช้อำนาจที่เหยียบย่ำทำลายเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อีกด้วย ดังกรณีในประเทศไทยต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มาจาก การรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ซึ่งในห้วงเวลาดังกล่าวนั้น คสช. ได้มีการใช้อำนาจรัฐอธิปไตยออกมาตรการต่าง ๆ ผ่านบรรดาประกาศหรือคำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนของสื่อมวลชน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อจัดการกลุ่มเป้าหมายทางการเมืองและละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ การห้ามชุมนุมทางการเมือง การเรียกบุคคลให้มารายงานตัว การกำหนดให้การกระทำความผิดบางประการอยู่ในการพิจารณาของศาลทหารตามประกาศ คสช. ฉบับที่ 37/2557 ฉบับที่ 38/2557 และฉบับที่ 50/2557 และให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารในการกระทำการอันลิดรอนต่อสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชน ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 และคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 13/2559 (นพพล อาชามาส และคณะ, 2562) เป็นต้นนั้น เหตุนี้จึงเป็นสาระสำคัญที่ทำให้กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านในฐานะผู้เสนอนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของ คสช. ต้องดำเนินการผลักดันนโยบายดังกล่าว เพื่อเป็นการเดินทางสร้างประชาธิปไตยบนฐานแห่งการเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนในฐานะผู้ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

4.1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย พบอยู่ด้วยกัน 2

แนวคิด คือ 1) “**แนวคิดกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยต้องผ่านกระบวนการตราของรัฐสภาที่มาจากกาเลือกตั้งของประชาชน**” โดยกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านได้มองว่า การใช้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติจำนวน 133 ฉบับ การออกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จำนวน 214 ฉบับ การออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่อาศัยการใช้อำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 จำนวน 217 ฉบับ ตลอดจนการออกกฎหมายอีกกว่า 444 ฉบับ โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือ สนช. อันเป็นสภาที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยสมาชิกของ สนช. ทั้งหมดก็คือกลุ่มบุคคลที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. แต่งตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ล้วนแล้วแต่เป็นการใช้อำนาจเผด็จการของคณะบุคคลที่ตั้งตนเป็นรัฐสภาธิปไตย และองค์ประกอบของผู้มีอำนาจภายหลังจากการรัฐประหารในทางนิติบัญญัติทั้งสิ้น หากใช่เป็นการตรากฎหมายหรือการกระทำทางนิติบัญญัติด้วยวิถีทางปกติตามครรลองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ ซึ่งในการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนแห่งแนวคิดที่ว่า “หากกฎหมายใดที่มีได้มาจากประชาชน หรือมาด้วยวิธีการที่ไม่ชอบตามวิถีทางการปกครอง แบบประชาธิปไตย ก็ถือว่ากฎหมายนั้นเป็นกฎหมายที่ขัดกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย” ซึ่งในระบบรัฐสภาอย่างประเทศไทย การออกกฎหมายขึ้นใช้บังคับจำเป็นต้องถูกตราขึ้นโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านตัวแทนของประชาชนที่มาจากกาเลือกตั้งเท่านั้น และ 2) “**แนวคิดหลักกฎหมายต้องมีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม**” กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ได้มีการกล่าวตอกย้ำผ่านการเล่าเรื่องของสมาชิกในการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยได้แสดงให้เห็นว่า การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กระทำการรัฐประหารสำเร็จและตั้งตนเป็นรัฐสภาธิปไตย คสช. ได้ออกประกาศ คสช.คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. จำนวนมากเพื่อเป็นเครื่องมือในการปกครองและบริหารประเทศ โดยชี้ให้เห็นว่า การกระทำของ คสช. ไม่ว่าจะเป็กระบวนการออกคำสั่งต่าง ๆ แล้วแปลงออกมาให้อยู่ ในรูปของกฎหมายเพื่อบังคับใช้กับประชาชน ตลอดจนการตรากฎหมายผ่านทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มาจากกาแต่งตั้งจากคณะ คสช. ภายหลังจากการรัฐประหารถือเป็นการใช้หลักนิติวิธี หรือ The rule by law มาเป็นหลักในการปกครองและเป็นเครื่องมือหรือเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับบรรดาประกาศหรือคำสั่งที่ออกมาโดยคณะตนหรือกลุ่มตน แม้ว่าในด้านเนื้อหา

ของกฎหมายที่ คสช. ได้ตราขึ้นมานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และเป็นการทำลายกระบวนการยุติธรรมที่ขัดกับหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเห็นได้ชัดก็ตาม ดังนั้น ในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นระบอบการปกครองที่ยึดถือหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรมย่อมไม่อาจที่จะยอมรับมรดกของระบอบเผด็จการเช่นนั้นได้ ฉะนั้นเพื่อให้ระบบกฎหมายของไทยเป็นไปตามครรลองและเจตนารมณ์ของกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยที่จะต้องมีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรมโดยแท้ กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน จึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินการนำเสนอและผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาตินี้ขึ้นมา

4.1.2 แนวคิดทางการเมืองที่สะท้อนผ่านเนื้อหาเรื่องเล่านโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติของพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล

4.1.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ได้สะท้อนแนวคิดทางการเมืองบนฐานของ “แนวคิดคุณสมบัติของผู้นำกับความเป็นประชาธิปไตย” ผ่านการที่สมาชิกของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ได้กล่าวให้ความเห็นในเรื่องของประชาธิปไตยในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง แต่กลับใช้อำนาจที่ได้มาในทางมิชอบ อันเป็นสาเหตุสำคัญของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทย หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า นักการเมืองแม้จะมีที่มาจากการเลือกตั้งที่มีความชอบธรรมในแง่ของตัวกระบวนการได้มาซึ่งอำนาจตามวิถีทางของประชาธิปไตย แต่หากใช้อำนาจที่ตนได้มาในทางมิชอบ โดยไม่เคารพในหลักการของประชาธิปไตย ถือว่านักการเมืองผู้นั้นนับเป็นผู้ที่สร้างเงื่อนไขหรือเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของผู้คนในสังคมขึ้น และท้ายที่สุดก็นำมาสู่การรัฐประหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ ได้มีการอธิบายถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงปี 2556 - 2557 ถึงสาเหตุประการสำคัญที่ทำให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติจำเป็นต้องเข้ามาทำการรัฐประหารเพื่อใช้อำนาจในการยับยั้ง แก้ไขบรรเทาสถานการณ์ความรุนแรงในสังคมที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจพิจารณาจากเหตุผลและความจำเป็นในการทำรัฐประหารผ่านคำแถลงการณ์ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 1/2557 เรื่อง การควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ที่ว่า “ตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศหลาย ๆ พื้นที่ เป็นผลให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ และเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง และเหตุการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัวจนอาจเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวมนั้น เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ประชาชนในชาติเกิดความรัก ความสามัคคีเช่นเดียวกับห้วงที่ผ่านมา ตลอดจนเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่าย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นต้องเข้าควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เวลา 16.30 เป็นต้นไป” (ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 1/2557, 2557) ดังนั้น การเข้ามาควบคุมอำนาจการปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเช่นนี้ หากมองตามแนวคิดประชาธิปไตยเชิงเนื้อหาในเรื่องของสาระและผลลัพธ์

(Outcome) มากกว่าการมองว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาสู่อำนาจได้อย่างถูกต้องชอบธรรมตรงตามกระบวนการประชาธิปไตยหรือไม่ ในแง่มุมนี้อาจมองได้ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ แม้จะไม่ได้เข้ามาสู่อำนาจทางการเมืองตามกระบวนการทางประชาธิปไตย แต่การเข้ามานั้น มีเจตนารมณ์หรือเป้าหมายในการเข้ามาก็เพื่อที่ที่ต้องการจัดความขัดแย้ง อันเป็นการพิทักษ์รักษาคุ่มครองประเทศชาติและประชาชนก็ถือว่ามี ความชอบธรรมในแง่ของความเป็นผู้นำตามแนวคิดประชาธิปไตยเชิงเนื้อหา หรือ Substantive Democracy ดังที่สมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลได้ให้ความเห็นผ่านมุมมองดังกล่าวไว้เช่นกัน

4.1.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย ได้สะท้อนถึง “แนวคิดการมองกฎหมายว่าเป็นคำสั่งของรัฐธรรมนูญ” กล่าวคือ เรื่องเล่านโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ได้ปรากฏถึงคำกล่าวของสมาชิกจาก กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลที่มีการแสดงความเห็นผ่านการหยิบยกและยึดถือแนวทางคำพิพากษา ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการรับรองถึงการรัฐประหารที่วางเป็นบรรทัดฐานว่า หากผู้ที่ยึดอำนาจปกครอง ประเทศสำเร็จย่อมมีฐานะเป็นรัฐธรรมนูญ เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ ทำอะไรก็ ไม่มีความผิด จะออกประกาศหรือคำสั่งใดมาบังคับใช้กับประชาชนก็ย่อมที่จะกระทำได้ ดังกรณีของการ รัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะรัฐประหารที่ได้ กระทำการสำเร็จ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงยอมมีฐานะเป็นรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การออกประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. จึงมีสถานะเป็นกฎหมาย และแน่นอนว่าเมื่อเป็นกฎหมายแล้วจึงไม่อาจ ปฏิเสธได้ด้วยเหตุผลใดที่จะไม่ยอมรับการบังคับใช้ของประกาศ คสช. คำสั่ง คสช. หรือคำสั่งหัวหน้า คสช. เหล่านั้นได้อีก เพราะถือว่าเป็นกฎหมายของรัฐธรรมนูญผู้ทรงอำนาจสูงสุด

4.2 องค์ประกอบเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภายใต้การผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ทั้ง 2 กลุ่ม ได้ปรากฏถึงความแตกต่างกันอย่างชัดเจนใน องค์ประกอบเรื่องเล่าที่สะท้อนออกมาผ่านการเล่าเรื่องในระหว่างการผลักดันนโยบายดังกล่าว ซึ่งจะแสดงให้เห็นดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

องค์ประกอบเรื่องเล่า	พรรคการเมืองฝ่ายค้าน	พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล
ฉากหลังหรือบริบท	บริบททางการเมืองในเชิงโครงสร้างอำนาจ	บริบททางการเมืองประชาธิปไตยที่มีปัญหาในระดับบุคคล กล่าวคือ นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง มีการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ตัวละคร	พระเอก	ตัวร้าย
	ตัวร้าย	เหยื่อ
	พระเอก	ตัวร้าย
	เหยื่อ	เหยื่อ

	ส.ส. ที่ลงมติ และพรรค การเมืองที่เห็น ด้วยกับการ ยกเลิกมรดก ของ คสช. และ ยุติการสืบทอด อำนาจ	คณะรัฐประหาร และผลพวงจาก การใช้อำนาจ อาทิต บรรดาประกาศ และคำสั่งของ คสช.	ประชาชนและ ประชาธิปไตย	คณะรัฐประหาร และประกาศและ คำสั่ง คสช. ที่เข้ามา กอบกู้ปัญหา	นักการเมืองใน คาบ ประชาธิปไตยที่ ใช้อำนาจในทาง มิชอบ	ประชาชน
โครงเรื่อง	การต่อสู้กันระหว่างการเมืองบนฐานการเลือกตั้งของ ประชาชนกับการเมืองที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง		การรัฐประหารคือการเข้ามาเพื่อแก้ไขวิกฤตปัญหาที่เกิดขึ้น จากนักการเมืองในคาบประชาธิปไตยที่มาจาก การ เลือกตั้ง			
ฐานคุณค่าทาง ศีลธรรม	การหยุดวงจรการรัฐประหาร การสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นจริง		คุณูปการของคณะรัฐประหารในการแก้ไขวิกฤตปัญหา บ้านเมือง			

5. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าในระหว่างการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

5.1 นโยบายสาธารณะในฐานะสิ่งประกอบสร้างทางสังคม

หากมองตามสมมติฐานในแนวทางประกอบสร้างนิยม (Constructionism) ที่เชื่อว่า “ความจริง” ในโลกนี้ไม่มีความจริงแท้ เพราะทุกสิ่งล้วนแล้วแต่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับความจริงกับสิ่งที่เราเรียกว่า “นโยบายสาธารณะ” ก็หาใช่มีความจริงแท้ในตัวเองไม่ หากแต่เป็นการถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ผ่านการหยิบยกเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ขึ้นมาแล้วก็ให้ความหมายบางอย่างกับเหตุการณ์นั้นตามการรับรู้หรือความเข้าใจของตน หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง คือ นโยบายสาธารณะถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของมนุษย์ (Human perception) บนฐานของการมองว่านโยบายสาธารณะนั้นถูกสร้างขึ้นโดยที่ตัวมันเองไม่ได้มีเนื้อหาถูกหรือผิดมาตั้งแต่ต้น แต่ว่าการที่จะถูกมองว่าถูกหรือผิดจะจริงหรือเท็จนั้นขึ้นอยู่กับให้การให้ความหมายของตัวแสดงต่าง ๆ ต่อปรากฏการณ์หรือนโยบายนั้น เหตุนี้จึงทำให้เราสามารถเห็นหรือรับรู้ได้ว่า แม้แต่นโยบายหรือเหตุการณ์เดียวกัน การให้ความหมายของตัวแสดงต่าง ๆ ก็ยังให้ความหมายต่อนโยบายหรือเหตุการณ์นั้นอย่างไม่เหมือนกัน ดังผลการวิจัยทั้งในส่วนองแนวคิดที่ปรากฏผ่านทางเนื้อหาของเรื่องเล่า หรือองค์ประกอบของเรื่องเล่าของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ทั้ง 2 กลุ่มที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่แต่ละกลุ่มพันธมิตรต่างก็ยังมีมองถึงนโยบายดังกล่าวนี้ได้แตกต่างกัน ก็เพราะนั้นมีผลมาจากการรับรู้และการให้คุณค่าหรือให้ความหมายต่อนโยบายของแต่ละกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองที่ต่างกัน

ทั้งนี้ ต้องย้อนกลับไปศึกษาถึงธรรมชาติของมนุษย์ เราจะทราบได้ว่า ธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนต่างล้วนมีแนวคิด มีค่านิยม มีอุดมการณ์ ตลอดจนมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นของตนเอง ซึ่งการมีสิ่งเหล่านี้ของมนุษย์ก็ย่อมทำให้มนุษย์สามารถสร้างและแปลความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่ตนสัมผัสได้ แน่แน่นอนว่ามนุษย์ทุกคนไม่อาจที่จะมีแนวคิด ค่านิยม อุดมการณ์ หรือมีอารมณ์ความรู้สึกที่เหมือนกันตรงกันได้ทั้งหมด หากแต่มีความแตกต่างหลากหลายกันไป ดังนั้นแม้จะอยู่ภายใต้ปรากฏการณ์หรือปัญหาเดียวกัน มนุษย์ก็อาจมองหรือให้ความหมายต่อสิ่งนั้นที่แตกต่างหลากหลายกันไปอย่างแนบเนียน (Rein, 1983) เช่นเดียวกับในทางนโยบายสาธารณะกว่าที่จะเป็นความคิดในเชิงนโยบายได้ บรรดาตัวแสดงต่าง ๆ ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือเป็นกลุ่มต่าง ๆ จึงจะต้องต่อสู้แข่งขันกันอย่างจริงจัง ผ่านการใช้ข้อถกเถียงเชิงนโยบายที่แต่ละฝ่ายต่างมองเห็นถึงปัญหาอย่างไม่เท่ากันตามมุมมองของแนวคิดที่บรรดาตัวแสดงแต่ละฝ่ายได้มีการยึดถือที่ต่างหากัน (โกวิท กังสนันท์, 2546, น. 45-56) อันจะทำให้การศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะ นอกจากจะศึกษาผ่านการทำความเข้าใจถึงแนวคิดของตัวแสดงทางนโยบายแล้ว ยังจะต้องไปศึกษาถึงการนำแนวคิดนั้นไปถ่ายทอดโต้ตอบผ่านการสร้างชุดความจริงหนึ่ง ๆ ขึ้นมาของตัวแสดงทางนโยบายอีก ซึ่งในการศึกษานี้ได้มุ่งไปศึกษาถึง “เรื่องเล่า (narrative)” เพราะเชื่อว่าเรื่องเล่าที่ถูกสื่อสารถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่าเรื่องของตัวแสดงทางนโยบาย ดังเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ถูกถ่ายทอดสื่อสารออกมาผ่านการเล่าเรื่องของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 25 ทั้ง 2 กลุ่มนั้น สามารถนำมาค้นหารากฐานหรือที่มาของเรื่องเล่าอันจะปรากฏให้เห็นถึงแนวคิดเชิงอุดมการณ์และโครงสร้างในเชิงอำนาจที่อยู่เบื้องหลังนโยบายนี้ได้ (Fischer, 2007) ดังการสะท้อนของเรื่องเล่านโยบายดังกล่าว ที่ปรากฏให้เห็นถึงแนวคิดทางการเมืองที่กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านได้ถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็น แนวคิดที่ว่าด้วยอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน แนวคิดประชาธิปไตยเชิงกระบวนการ แนวคิดสิทธิเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย แนวคิดกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย ต้องผ่านกระบวนการตราของรัฐสภาที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน และแนวคิดหลักกฎหมายต้องมีความสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ขณะที่กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลก็ได้มีการถ่ายทอดแนวคิดทางการเมืองผ่านการเล่าเรื่องของกลุ่มตนเองออกมาเช่นกัน อาทิ การปรากฏให้เห็นถึง แนวคิดคุณสมบัติของผู้นำกับความ เป็นประชาธิปไตย และแนวคิดแห่งการมองกฎหมายว่าเป็นคำสั่งของรัฐชาติปัตย์

ดังนั้น จากผลการวิจัยและการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานศึกษานี้ จึงเกิดองค์ความรู้ใหม่ ว่า “แท้จริงแล้วนโยบายสาธารณะมีฐานะเป็นสิ่งที่ประกอบสร้างทางสังคม” ภายใต้ความเชื่อที่ว่า ในโลกนี้ไม่มีความจริงแท้ เพราะทุกสิ่งล้วนแล้วแต่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ และเชื่อว่าทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีอะไรที่จะถูกหรือผิดโดยตัวมันเองมาตั้งแต่ต้น หากแต่อยู่ที่การรับรู้และการให้ความหมายต่อสิ่งนั้นของผู้ใด เป็นอย่างไรมากกว่า (Jones et al., 2014, pp. 9-10) เช่นเดียวกับการที่ตัวแสดงทางนโยบายแต่ละกลุ่มต่างเห็นถึงปัญหาและให้ความหมายต่อนโยบายเดียวกันแบบไม่เหมือนกัน ก็เป็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนไม่อาจจะฐานะเป็นปัจเจกหรือกลุ่มบุคคลที่ต่างมีแนวคิด มีค่านิยม มีอุดมการณ์ ตลอดจนมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นของตนเอง ซึ่งการมีสิ่งเหล่านี้ของมนุษย์ก็ล้วนเกิดขึ้นมาจากกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ (Human

perception) ทั้งสิ้น ขณะเดียวกันการที่มนุษย์จะสื่อสารอะไรออกไปนั้น สิ่งที่จะควบคุมหรือจำกัดทิศทางของการสื่อสารว่าจะต้องเป็นไปอย่างไรก็คือตัวแนวคิด ค่านิยมหรืออุดมการณ์ที่ตนหรือกลุ่มตนได้มีการยึดถือ ดังในการสื่อสารเล่าเรื่องทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่การสร้างชุดความจริงหนึ่ง ๆ ขึ้นมาของแต่ละกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองเพื่อใช้ในการผลักดันหรือยับยั้งนโยบายดังกล่าวก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการสร้างชุดความจริงขึ้นมาโดยปราศจากอิทธิพลของความเชื่อ แนวคิด ค่านิยมหรืออุดมการณ์ที่ตนหรือกลุ่มพันธมิตรตนได้มีการยึดถือ เพราะนั่นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกต่อการกำหนดนโยบายตลอดจนถึงการกำหนดผลลัพธ์ของนโยบายนั้น ๆ ดังที่ทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework) หรือ ACF ได้อธิบายไว้ว่า การก่อตัวหรือการรวมกลุ่มขึ้นมาเป็นเครือข่ายพันธมิตรนโยบายได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นภายใต้การรวมตัวกันของบรรดาพันธมิตรที่มีความเชื่อและมีผลประโยชน์ในประเด็นนโยบายร่วมกัน กล่าวคือ การมีค่านิยมพื้นฐาน (Basic values) การมีข้อสมมติเชิงเหตุผล (Causal assumptions) การมีวิธีการมองปัญหา (Problem perception) ร่วมกัน และมองสิ่งที่จะเป็น (Normative axioms) ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อต้องการที่จะประสานความร่วมมือระหว่างกันของสมาชิกในการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์หรือสถาบันในระบบรัฐให้เป็นไปตามระบบความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนเป้าหมายของกลุ่มที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน (Sabatier and Jenkins-Smith, 1999 อ้างถึงใน วรวิญญู เสนาสุ, 2559, 9) เหตุนี้จึงสามารถยืนยันได้ว่า แท้จริงแล้วนโยบายสาธารณะไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นมาได้เองโดยไร้ซึ่งเหตุปัจจัย หากแต่เกิดขึ้นมาได้จากการประกอบสร้างทางสังคม หรือ Social Constructionism ภายใต้การรับรู้ของมนุษย์ทั้งสิ้น

5.2 ผลประโยชน์ทางการเมืองผ่านแนวคิดของตัวแสดงทางนโยบาย

การมองแนวคิด (Concept) ของตัวแสดงทางนโยบายว่าเป็นตัวกำหนดให้เกิดเรื่องเล่า (Narrative) ขึ้นมาเพื่อผลักดันนโยบายหนึ่ง ๆ เสมือนเรื่องเล่านั้นเป็นร่างทรงของแนวคิดที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำการทางนโยบายอาจไม่เพียงพอ หากแต่ต้องมุ่งไปพิจารณาถึงผลประโยชน์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจทางการเมืองของตัวแสดงทางนโยบาย เนื่องจากความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำให้โดยอัตโนมัติย่อมต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์หรือผลกระทบที่ตนเองจะได้รับ เช่นเดียวกับการตัดสินใจทางการเมืองก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าจะปราศจากการพิจารณาถึงอรรถประโยชน์ทางการเมืองที่จะเกิดขึ้น แต่การตัดสินใจทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของมนุษย์ หรือในที่นี้ คือ บรรดากลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 อันเป็นตัวแสดงทางการเมืองที่มีส่วนในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ย่อมอยู่ภายใต้หลักการของเหตุผล เพียงแต่เหตุผลที่มนุษย์จะยกกล่าวมานั้นก็หาได้มีความสมบูรณ์ในตัวมันเองไม่ เพราะในโลกความเป็นจริงแม้มนุษย์จะมีความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อที่จะแสวงหาว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเองสูงสุด แต่การใช้เหตุผลของมนุษย์ก็มักจะถูกจำกัดด้วยขอบเขตของเหตุผล (Bounded Rationality) อันเนื่องมาจาก ความเชื่อ แนวคิด ค่านิยม อุดมการณ์ที่ยังรากลึกลงในหัวและจิตใจของมนุษย์หรือเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์เลือกที่จะเชื่อหรือยึดถืออะไรบางอย่างจนทำให้มนุษย์มองเห็นหรือทำความเข้าใจ ตลอดจนการ

ตัดสินใจไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตามกรอบแนวคิดหรือการรับรู้ของมนุษย์ที่ประหนึ่งเป็นแว่นหรือเลนส์ที่มีสี (Colored lenses) เป็นกรอบให้มนุษย์ได้มองหรือพิจารณาตีความให้ความหมายว่าอะไรคือผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มตนจนนิยามเหตุผลแบบนั้นออกมา (Swinkels, 2020)

เช่นเดียวกับการสะท้อนออกมาของแนวคิดทางการเมืองที่อยู่ภายใต้เรื่องเล่า (Narrative) ของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองในกระบวนการผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ทางกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลต่างก็ได้สื่อสารเล่าเรื่องที่เป็น การสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดทางการเมืองที่สำคัญอยู่ด้วยกัน 2 ฐานแนวคิด ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยหรือแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายในระบอบประชาธิปไตย ดังที่ได้นำเสนอมาในส่วนของผลการวิจัยข้างต้นแล้วนั้น นั่นก็เป็นผลมาจากการสะท้อนของการมีขอบเขตของเหตุผลที่จำกัด (Bounded Rationality) ภายใต้การมีความเชื่อ แนวคิด ค่านิยม อุดมการณ์ที่ตนยึดถือมาเป็นทุนเดิม ซึ่งนั่นจึงทำให้แนวทางในการนิยามเหตุผลหรือการสมททานว่าอะไรคือผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มตนต่อการตัดสินใจผลักดันหรือยับยั้งนโยบายดังกล่าวของทั้ง 2 กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมือง จึงมีความแตกต่างกัน จนนำมาสู่การตัดสินใจในกระบวนการทางนโยบายที่ฝ่ายหนึ่งก็ต้องการผลักดันนโยบาย ให้ประสบความสำเร็จ ในขณะที่อีกฝ่ายก็ต้องการยับยั้งนโยบายนี้ให้คงได้ ทั้งนี้ก็มาจากการมีขอบเขตของเหตุผลที่จำกัดของแต่ละกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองนั่นเอง

5.3 องค์ประกอบเรื่องเล่าทางนโยบาย

การศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะผ่าน “เรื่องเล่า (Narrative) ดังการศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้ นอกจากจะใช้เรื่องเล่าในการวิเคราะห์เพื่อค้นหารากฐานหรือที่มาของเรื่องเล่าในกระบวนการนโยบาย อันจะเป็นการสะท้อนให้ทราบว่าตัวแสดงทางนโยบายมีแนวคิดทางการเมืองใดที่เป็นตัวกำกับควบคุมหรือจำกัดทิศทางของการสร้างชุดความจริงหนึ่ง ๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสารทางนโยบายแล้ว ในการศึกษาเรื่องเล่าทางนโยบายผ่านการใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีนโยบายสาธารณะ แบบเรื่องเล่า (Narrative Policy Framework) หรือ NPF จะเห็นได้ว่า สิ่งที่ปรากฏออกมาอย่างเด่นชัดในเนื้อหาของเรื่องเล่า คือ การปรากฏออกมาขององค์ประกอบเรื่องเล่าที่ตัวแสดงทางนโยบายได้มีการสื่อสารกัน ทั้งนี้ หากพิจารณาตามสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องเล่าของนโยบายสาธารณะที่มองว่า ในเรื่องเล่าหนึ่ง ๆ ย่อมที่จะมีโครงสร้างแบบเฉพาะเจาะจง และมีลักษณะซ้ำ ๆ กันในองค์ประกอบของเรื่องเล่า ไม่ว่าจะเป็น ฉากหลังหรือบริบท (Setting or Context) ตัวละคร (Characters) โครงเรื่อง (Plot) และฐานคุณค่าศีลธรรมหรือการเชิดชูคุณค่าของเรื่องเล่านั้น (Moral) (Stone, 2011)

ประกอบกับการปรากฏข้อเท็จจริงจากผลการวิจัยในส่วนขององค์ประกอบเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังที่ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.2 ข้างต้นแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของเรื่องเล่าที่สะท้อนออกมาจากการเล่าเรื่องของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ไม่จะเป็นการปรากฏเนื้อหาของเรื่องเล่าจากการสื่อสารเล่าเรื่องของสมาชิกจากพรรคอนาคตใหม่ สมาชิกจากพรรคก้าวไกล และสมาชิกจากพรรคเพื่อไทย อันเป็นกลุ่มพันธมิตรเดียวกัน จะพบได้ว่า ไม่ว่า

สมาชิกท่านไหนจะเป็นผู้กล่าวเล่าเรื่องหรือผู้อภิปรายในวาระใดที่เกี่ยวกับการผลักดันนโยบายดังกล่าว การเล่าเรื่องของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองกลุ่มนี้ก็จะมีการเล่าเรื่องหรือการปรากฏเนื้อหาของเรื่องเล่าที่สะท้อนให้เห็นถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่าชุดเดียวกัน แบบเดียวกัน เช่นเดียวกับกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล ที่ประกอบไปด้วยพรรคพลังประชาชน พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคภูมิใจไทย การสื่อสารเล่าเรื่องของสมาชิกจากกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองกลุ่มนี้ที่ไม่ว่าใครจะเป็นผู้สื่อสารเล่าเรื่อง การปรากฏถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่าในการผลักดันนโยบายดังกล่าวของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองกลุ่มนี้ก็มีลักษณะในองค์ประกอบของเรื่องเล่าแบบเดียวกันเช่นกัน

ดังนั้น จากผลการวิจัยในส่วนองค์ประกอบเรื่องเล่าทางนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงสามารถยืนยันสมมติฐานของทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่า (Narrative Policy Framework) หรือ NPF ที่ว่า ในเรื่องเล่าหนึ่ง ๆ จะมีโครงสร้างแบบเฉพาะเจาะจงและมีลักษณะซ้ำ ๆ กันในองค์ประกอบของเรื่องเล่า (Jungrav-Georgica, 2020) ที่ไม่ว่าใครจะเป็นผู้เล่าหากมีฐานะเป็นกลุ่มพันธมิตรกลุ่มเดียวกัน ก็มักที่จะมีจุดยืนแห่งแนวคิดและอุดมการณ์อย่างเดียวกัน หรือเป็นเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition) ที่เกิดขึ้นมาจากการรวมตัวกันของบรรดาพันธมิตรที่มีความเชื่อ (Beliefs) แนวคิด (Concept) ค่านิยม (Values) หรือมีผลประโยชน์ในประเด็นเชิงนโยบายร่วมกัน จนมีวิธีการมองปัญหา (Problem perception) หรือมองสิ่งที่ควรจะเป็น (Normative axioms) ในทิศทางเดียวกันเสมือนว่าระบบความเชื่อและแนวคิดมีฐานะเป็นกาวที่เชื่อมติดกลุ่มพันธมิตรไว้ด้วยกันและให้มีมุมมองทางนโยบายที่สอดคล้องกัน อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางนโยบายที่สะท้อนมาจากความเชื่อ แนวคิด หรือโลกทัศน์ของตัวแสดงทางนโยบายร่วมกัน ดังที่ทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework) หรือ ACF ได้มีการอธิบายมา เหตุนี้จึงส่งผลทำให้เนื้อหาของเรื่องเล่าที่สะท้อนออกมาจากการเล่าเรื่องก็ย่อมที่จะมีโครงสร้างในองค์ประกอบของเรื่องเล่าแบบเดียวกันอย่างชัดเจน (Shanahan et al., 2011) ดังจะเห็นได้ว่ากลุ่มพันธมิตร พรรคการเมืองฝ่ายค้านก็มีโครงสร้างในองค์ประกอบเรื่องเล่าไปแบบหนึ่ง ขณะที่กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลก็มีโครงสร้างในองค์ประกอบเรื่องเล่าไปอีกแบบหนึ่ง เพียงแต่ความแตกต่างกันขององค์ประกอบเรื่องเล่าของแต่ละกลุ่มพันธมิตรนั้นจะต่างกันก็อยู่ที่การเลือกชุดข้อมูลหรือการเลือกชุดความจริงแบบใดเข้ามาใส่ ทั้งนี้ ก็ต้องย้อนกลับไปดูที่การสร้างชุดความจริงหนึ่ง ๆ ขึ้นมาของแต่ละกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองผ่านการมองนโยบายดังกล่าวนี้ภายใต้การรับรู้ (Human perception) ของตนหรือกลุ่มพันธมิตรตนจนนำมาสู่การเกิดขึ้นของความเชื่อ แนวคิด ค่านิยมหรืออุดมการณ์ที่ตนหรือกลุ่มพันธมิตรตนได้มีการยึดถือว่าเป็นอย่างไร ซึ่งนั่นก็คือตัวกำหนดทิศทางของเรื่องเล่าและถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่าเรื่องอันเป็นการเติมชุดข้อมูลนั้น ๆ ลงไปในองค์ประกอบของเรื่องเล่าที่แต่ละตัวแสดงทางนโยบายต่างเห็นและให้ความหมายต่อนโยบายเดียวกันแบบไม่เหมือนกัน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายการเมืองในฐานะผู้กำหนดหรือผลักดันนโยบายของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา กล่าวได้ว่า นอกจากการใช้ทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่ามาเป็นเครื่องมือในการสร้างเรื่องเล่าเพื่อถ่ายทอดสื่อสารถึงตัวแนวคิดของตนออกมา โดยมุ่งหวังที่จะให้เรื่องเล่านั้น ๆ เป็นตัวช่วยในการดึงแนวร่วมพันธมิตรตามกรอบทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย เพื่อให้การผลักดันนโยบายนั้นประสบความสำเร็จ อาจยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ อาจจะต้องอาศัยวิธีการสร้างความโน้มถ่วงหรือวิธีการสร้างเรื่องเล่าแบบอื่น เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพของเรื่องเล่าที่จะสื่อสารออกไปในเวทีนโยบายเพิ่มเติม ประกอบกับในการผลักดันนโยบายหรือประเด็นสาธารณะอาจจะต้องมีการพิจารณาเงื่อนไขปัจจัยทางการเมืองอื่น ๆ ในช่วงเวลานั้นร่วมด้วย เพราะการผลักดันนโยบาย หากเกิดขึ้นจากพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างมากแนวโน้มความสำเร็จของการผลักดันนโยบายย่อมที่จะมีมากกว่าการผลักดันนโยบายที่เกิดขึ้นมาจากพรรคการเมืองฝ่ายเสียงข้างน้อยอย่างเป็นปกติในเวทีของการผลักดันนโยบายสาธารณะผ่านกลไกของระบบรัฐสภา ดังจะเห็นได้จากการผลักดันร่างพระราชบัญญัติและการเสนอญัตติเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในวาระรับหลักการร่วมกันของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แม้กลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้านในฐานะผู้นำเสนอและต้องการผลักดันนโยบายนี้จะมีการถ่ายทอดแนวคิดทางการเมืองผ่านการสื่อสารเล่าเรื่องในมุมมองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองตนออกมา เพื่อตอกย้ำถึงสภาพปัญหา เหตุผลความจำเป็น ตลอดจนเนื้อหาสาระสำคัญที่จะต้องผลักดันนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้เกิดขึ้นจริงได้ หากแต่ผลการลงมติกลับปรากฏว่า สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติไม่รับหลักการแห่งร่างกฎหมายหรือการเสนอญัตติเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการผลักดันนโยบายดังกล่าวแม้แต่ญัตติเดียว ดังนั้นข้อสังเกตนี้จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาร่วมด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับภาคประชาชน อาจกล่าวได้ว่า ในการผลักดันนโยบายสาธารณะผ่านเวทีของการใช้เรื่องเล่ามาเป็นเครื่องมือในการกำหนดหรือผลักดันนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผลักดันนโยบายของพรรคการเมืองหรือการผลักดันนโยบายสาธารณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะผู้แทนที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน ภาคประชาชนจึงต้องให้ความสนใจกับการผลักดันนโยบายในลักษณะนี้เป็นสำคัญ เพราะจะทำให้ทราบถึงจุดยืนแห่งแนวคิด ค่านิยม ตลอดจนอุดมการณ์ของแต่ละพรรคการเมืองที่สะท้อนออกมาผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าได้อย่างชัดเจนมากที่สุด และนั่นอาจจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการตัดสินใจในการเลือกสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดในการเลือกตั้งครั้งต่อไปได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การนำกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดกับกระบวนการนโยบายสาธารณะกรอบทฤษฎีนโยบายสาธารณะแบบเรื่องเล่า (Narrative Policy Framework) และกรอบทฤษฎีเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework) มาทำการวิเคราะห์ถึงแนวคิดทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเรื่องเล่าในระหว่างการผลิตนโยบายเพื่อรื้อถอนอำนาจและมรดกของคณะรักษาความสงบ

แห่งชาติ นอกจากจะทำให้เห็นถึงจุดยืนแห่งแนวคิดที่แต่ละกลุ่มพันธมิตร พรรคการเมืองได้ยึดถือผ่านการผลักดันนโยบายดังกล่าว ก็น่าจะเพียงพอต่อการอนุมานต่อไปได้ว่า แต่ละพรรคการเมืองน่าจะมีแนวคิดที่จะมองประเด็นปัญหาสาธารณะในประเด็นอื่น ๆ เป็นอย่างไรได้เช่นกัน แต่สิ่งที่น่าสนใจต่อการศึกษาวิจัยในอนาคต คือ การพิจารณาต่อไปว่า หากบริบทการเมืองเปลี่ยนผลการเลือกตั้งเปลี่ยน อันเป็นเหตุให้การรวมกลุ่มพันธมิตรพรรคการเมืองเปลี่ยนไปและในบางครั้งอาจจะมีการสลับขั้วสลับข้างด้วยเหตุผลทางการเมืองอื่นใดก็ตาม จุดยืนแห่งแนวคิดที่จะถูกถ่ายทอดออกมาผ่านทางเนื้อหาของเรื่องเล่าในการผลักดันนโยบายสาธารณะทำนองเดียวกันนี้จะคงเหมือนหรือแตกต่างไปจากเดิมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสามารถใช้แนวคิดทฤษฎีเหล่านี้ มาทำการวิเคราะห์หรืออธิบายนโยบายหรือประเด็นสาธารณะในเรื่องอื่น ๆ ได้เช่นกัน เพียงแต่นโยบายหรือประเด็นสาธารณะในเรื่องที่จะนำมาศึกษานั้น อาจจะต้องเป็นประเด็นที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งหรือการต่อสู้กันทางความคิดของตัวแสดงทางนโยบาย อันจะทำให้เนื้อหาของงานศึกษาวิจัยในอนาคตเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังสามารถนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวไปใช้ในการศึกษากับตัวแสดงอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นตัวแสดงทางการเมืองเพียงตัวแสดงเดียวได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กุลธิดา สามะพุทธิ. (2562, 11 กรกฎาคม). คำสั่ง คสช.: ภาคประชาชนชี้สถานการณ์ด้านสิทธิและสิ่งแวดล้อมยังน่าห่วง
แม้ยกเลิกคำสั่ง-ประกาศ คสช. *BBC News ไทย*. <https://www.bbc.com/thai/48947743>
- โกวิทชัย กังสนันท์. (2546). ค่านิยมและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 1(2), 45-56.
- ไทยพีบีเอส. (2562, 11 กันยายน). “ปิยบุตร” แถลงยืนยันยุติกฎหมายยกเลิกประกาศ คสช. 17 ฉบับ.
<https://www.thaipbs.or.th/news/content/284097>
- ธนกร วงษ์ปัญญา. (2561, 5 พฤศจิกายน). คีกรเลือกตั้ง 62 เอา VS ไม่เอา คสช. สืบทอดอำนาจ มุมมองจากนัก
รัฐศาสตร์. *THE STANDARD*. <https://thestandard.co/thailand-election-2019-interview-01/>
- นพพล อาชามาส, พูนสุข พูนสุขเจริญ, ภัทรานิษฐ์ เขาดำ, มนทนา ดวงประภา, ศุภณัฐ บุญสุด, และอิทธิพล โคตะมี.
(2562). *ข้อเสนอต่อการจัดการผลพวงรัฐประหารทางกฎหมาย นโยบาย และกระบวนการยุติธรรมเพื่อ
คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน*. ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน.
- นภาจรี จิระนันท์ประวัตติ. (2557). หลักนิติธรรมกับการรัฐประหาร. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1288
- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. (2557, 26 พฤษภาคม). *ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 1/2557 เรื่อง การ
ควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ*. ราชกิจจานุเบกษา, 131(83 ง), 1-2.
- ประโยชน์ ส่งกลิ่น. (2561). *นโยบายสาธารณะแนวการตีความ (Interpretive public policy) (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. อภิชาติ
การพิมพ์.

พันธกานต์ ทานนท์. (2563). กลยุทธ์การตลาดการเมืองไทยปี 2562: กรณีศึกษาพรรคอนาคตใหม่. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการนิเทศ*, 7(2), 96–116.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40 ก).

วรัญญู เสนาสุ. (2559). *เส้นทางกฎหมายสุขภาพแห่งชาติ: จากรัฐบาลทักษิณถึงรัฐบาลสุรยุทธ์* [วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:90354

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 6*.
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9479

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2563). *รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 26*.
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9553

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564ก). *รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 2*.
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10446

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564ข). *รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 14*.
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10464

สุภชาติ เล็บนาค. (2567, 4 มิถุนายน). บทบันทึก “อนาคตใหม่”: เกือบลืมไปแล้วว่าเรามีฝันร่วมกันแบบไหน. *The Momentum*. <https://themomentum.co/screenandsound-breakingthecycle/>

อุมาพร สังขะเลขา. (2565). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบประกาศและคำสั่งคณะรัฐประหารโดยองค์กรตุลาการ. *วารสารวิชาการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 10(12), 26–55.

Fischer, F. (2007). Deliberative policy analysis as practical reason: Integrating empirical and normative arguments. In F. Fischer, G. J. Miller, & M. S. Sidney (Eds.), *Handbook of public policy analysis: Theory, politics, and methods* (pp. 223–236). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315093192>

Jones, M. D., McBeth, M. K., & Shanahan, E. A. (2014). Introducing the narrative policy framework. In M. D. Jones et al. (Eds.), *The science of stories* (pp. 1–25). Palgrave Macmillan.
https://doi.org/10.1057/9781137485861_1

- Jungrav-Georgica, N. (2020). Narrative policy framework: Public policy as a battle of narratives. *Studia z Polityki Publicznej*, 7(2), 109–135. <https://doi.org/10.33119/KSzPP/2020.2.5>
- Rein, M. (1983). Value-critical policy analysis. In D. Callahan & B. Jennings (Eds.), *Ethics, the social sciences, and policy analysis* (pp. 83–111). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4684-7015-4_5
- Shanahan, E. A., Jones, M. D., & McBeth, M. K. (2011). Policy narratives and policy processes. *Policy Studies Journal*, 39(3), 535–561. <https://doi.org/10.1111/j.1541-0072.2011.00420.x>
- Stone, D. (2011). *Policy paradox: The art of political decision making* (3rd ed.). W. W. Norton & Company.
- Swinkels, E. M. (2020). How ideas matter in public policy: A review of concepts, mechanisms, and methods. *International Review of Public Policy*, 2(3), 281–316. <https://doi.org/10.4000/irpp.1343>